

Në bazë të nenit 55 alinea 1 në Ligjin për organizimin dhe punën e organeve të drejtorisë shtetërore (" Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 dhe 51/11), si dhe në bazë të nenit 50 alinea 6 e Ligjit për arsim fillor (" Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr.161/2019) Ministri i Arsimit dhe Shkencës solli program të shkurtuar mësimorë për lëndën mësimore histori për klasat e VII në arsimin fillorë nëntëvjeçar.

1. Hyrje

Programi i shkurtuar mësimorë për lëndën mësimore histori bazohet në qëllimet të parapara me programin për lëndën mësimore e cila realizohet në përputhje me planin mësimorë i miratuar për realizim në kushte të zakonshme.

Me programin e shkurtuar përcaktohen tema dhe njësi mësimore të caktuara të cilat duhet të realizohen në 159 ditë mësimore, me ç'rast respektohet fondi javor i orëve l përcaktuar në programin e rregullt, respektivisht lënda mësimore me 2 orë në javë respektivisht 64 orë në vit sipas programit të shkurtuar.

Mësimdhënësi gjatë planifikimit dhe realizimit të njësive mësimore sipas programit të shkurtuar udhëhiqet nga qëllimet, nocionet e caktuara, metodat dhe aktivitetet të përcaktuara në programin e rregullt mësimorë.

Lënda e historisë zë vend të rëndësishëm në procesin edukativo arsimorë në arsimin fillorë nëntëvjeçar për faktin sepse me te synohet që nxënësit të përvetësojnë dituritë themelore të sistematizuara dhe të vërtetuara në mënyrë shkencore. Ata duhet të fitojnë kuptime themelore për të kaluarën dhe të tanishmen e historisë dhe qytetërimeve dhe për etapat kryesore të tyre. Mësimi i historisë duhet të ndihmojë në krijimin e vetëdijes dhe qëndrimeve pozitive tek nxënësit për ngjarje të caktuara të historisë, për lëvizje e personalitete të ndryshme të cilët dallohen në përpjekjet e vazhdueshme për demokraci dhe për liritë të drejtat e njeriut.

Mësimi i historisë gjithashtu kontribuon në ndërtimin e sistemit të vlerave në drejtim të raportit ndaj popullit dhe shtetit të tij, ndaj popujve dhe shteteve tjera, të u ndihmon të rinjëve ta kuptojnë të tanishmen në dritën e të së kaluarës dhe gjithë asaj që paraqet e arritur civilizuese në frymën e vlerave qytetare dhe demokratike, si dhe ta thellojnë interesin e tyre për mësimin e mëtejshëm të ngjarjeve dhe proceseve historike.

2. Pasqyra e temave dhe përmbajtjeve mësimore

Tema: Bota dhe Europa në mesjetën e hershme 5+3=8

Tema realizohet me 5 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 3 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet:

1. Karakteristikat e përgjithshme të periudhës mesjetare
2. Dyndja e madhe e popujve
3. Shteti i frankëve
4. Paraqitja e Islamit
5. Perandoria Romake e Lindjes (Bizanti)

Tema: Ballkani në mesjetën e hershme 4+3=7

Tema realizohet me 4 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 3 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet: Содржини:

6. Shpërngulja e sllavëve në Ballkan
7. Ndryshimet në Ballkan pas shpërnguljes së sllavëve
8. Krijimi i Shtetit bullgar
9. Krijimi i Duklës dhe Rashës
10. Shqipëria në mesjetën e hershme

Tema: Maqedonia në mesjetën e hershme 8+5=13

Tema realizohet me 8 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 5 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet:

11. Shpërngulja e sllavëve në Maqedoni
12. Paraqitja dhe zhvillimi i shkrimit dhe i kulturës sllave
13. Veprimtaria e Sh. Klimentit dhe Sh. Naumit
14. Lëvizja Bogomile
15. Krijimi i dhe zgjërimi i shtetit mesjetarë maqedonas.
16. Organizimi dhe rënia e shtetit të Samoilit
17. Kryepeshkopata e Ohrit Охридска архиепископија
18. Kryengritjet në Maqedoni në shekullin XI

Tema : Bota dhe Europa në mesjetën e zhvilluar 3+1=4

Tema realizohet me 3 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 1 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet:

19. Paqraqitja dhe zhvillimi i qyteteve mesjetare
20. Humanizmi dhe renesansa
21. Zbulimet e mëdha gjeografike
22. Jeta dhe kultura në mesjetë (deri në fund të shekullit XVIII)

Tema: Ballkani në mesjetën e zhvilluar dhe në ate të vonë 8+4=12

Тема с Tema realizohet me 8 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 4 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet:

23. Bizanti prej shekullit XII deri në shekullin XV
24. Ngritja e Bullgarisë dhe Serbisë
25. Principata e Arbërit dhe depotati i Artës.
26. Principatat shqiptare në shekullin XIV
27. Shteti Osman
28. Rënia e shteteve ballkanike nën pushtetin Osman
29. Jeta dhe kultura e shqiptarëve deri në shekullin XIV
30. Jeta dhe kultura e vendeve ballkanike deri në fund të shekullit XIV (Serbia Bullgaria)

Tema : Maqedonia në mesjetën e zhvilluar dhe ate të vonë 5+3=8

Tema realizohet me 5 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 3 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet:

31. Sundimtarët e pavarur në Maqedoni në shekullin XIII
32. Shtetet e pavarura feudale në shekullin XIV
33. Rënia e Maqedonisë nën pushtetin Osman
34. Jeta dhe kultura në Maqedoni deri në fund të shek XIV
35. Vllhët në Maqedoni në mesjetë

Tema: Ballkani dhe Maqedonia nën sundimin osman deri në fund të shekullit XVIII 8+4=12

Tema realizohet me 5 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 3 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet:

36. Kolonizimi dhe përhapja e islamit në vendet ballkanike
37. Rezistenca kundër pushtetit osman në vendet ballkanike
38. Shqipëria në pjesën e parë të shekullit XV
39. Kryengritja e Skenderbeut
40. Betejat e Skenderbeut kundër ushtrisë osmane
41. Personaliteti dhe vepra e Skendërbeut
42. Shqipëria pas kryengritjes së Skenderbeut
43. Shqiptarët në shekullin XVII dhe XVIII
44. Kryengritja e Karposhit
45. Maqedonia pas Kryengritjes së Karposhit (XVII – XVIII век)
46. Pozita e Kryepeshkopatës së Ohrit në Shtetin Osman
47. Jeta dhe kultura në Maqedoni në shekullin XV-XVIII
48. Jeta dhe kultura e shqiptarëve prej shekullit XV-XVIII

NGA 48 PËRMBAJTJE MËSIMORE , MËSIMDHËNËSIT NË PLANIFIKIMIN E TYRE VJETORË TEMATIK – PROCESUAL OBLIGOHEN TË REALIZOJNË 35 PËRMBAJTJE

3. Rekomandime didaktike

Realizimi i programit mësimorë të historisë i dedikuar për nxënësit e klasës së VI mbështetet parasegjithash në mundësitë zhvillimore, moshës, aftësitë dhe interesat e nxënësve. Përmbajtjet mësimorë mësohen nëpërmjet historisë së jetës së përditëshme, kulturës, traditave e jo nëpërmjet luftërave. Mësimdhënësi i nxit nxënësit që të njihen dhe t'i kuptojnë proceset historike, ndërkaq nuk insiston në mbamendje të fakteve të të gjitha datave për periudhën e caktuar historike.

Ky program mësimorë është i strukturuar në mënyrë që të nxitë tek nxënësit zhvillim të integruar në të kuptuarit e zhvillimit shoqërorë në periudha të caktuara historike, ndërkaq qëllimet, përmbajtjet dhe aktivitetet janë të komponuar për ndërlidhje reciproke të përmbajtjeve të caktuara me lëndët mësimore të grupit të shkencave shoqërore (gjuhë amëtare, arsim figurativ, muzikorë, gjeografi, shoqëri, arsim qytetarë etj.).

Rekomandimet për fondin vjetorë të orëve janë të dhëna vetëm si orientim së bashku me qëllimet konkrete dhe temat/përmbajtjet. Mësimdhënësi i lëndës gjatë realizimit të programit nuk është i kufizuar në shpërndarjen e temave dhe përmbajtjeve, pra ate mund ta bëjë në përputhje me nevojat dhe rrethanat e caktuara duke u mbështetur në kreativitetin vetanak në përdorimin ndryshe të orëve sipas vlerësimit të të arriturave të nxënësve të tij d.m.th sipas ndryshimit në kualitetin e diturive dhe aftësive të cilat i arrijnë ata (nxënësit).

Mësimdhënësi do të shfrytëzojë mjete ndihmëse mësimore të cilat janë të parashtruara në programin e rregullt mësimorë.

Sipas qëllimeve të parashtruara të programit mësimorë, mësimdhënësi gjatë procesit mësimorë rregullisht i ndjek dhe i vlerëson dituritë dhe të arriturat e nxënësve si dhe i siguron dëshmitë për aktivitetet e tyre, motivimin për mësim etj. Kjo komponentë është pjesë përbërse e themelore e planifikimit të mësimdhënësit për mësim dhe mësimnxënie. Për kontrollimin dhe vlerësimin e të arriturave të nxënësve në kuadër të materialit dhe temave mësimore të parashtruara në programin mësimorë, mësimdhënësi duhet patur parasysh komponentet vijuese: të shprehurit me gojë, prezentimet, fletëzat mësimore, kuizet, loja me role, debate, ese etj.

4. Normativi për kuadrin mësimorë

Program i shkurtuar mësimorë e realizon mësimdhënësi në pajtim me normativin për kuadrin mësimorë të përcaktuar në programin e rregullt mësimorë.

Programin e shkurtuar mësimorë për lëndën mësimore histori për klasën e VI në arsimin fillorë nëntëvjeçarë për vitin shkollorë 2020/2021 e miratoi

Ministri

Milla Carevska